

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

28 An cessante una causa operationis, cesset etiam ejus valor, ac effcacia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

QUÆSTIO XXVIII.

An cessante unâ Causâ operationis, cesset etiam eius valor, ac efficacia.

C A S V S.

TITIVS, à quodam Sacerdote paupere, enixè rogatus, ei viginti quinque aureos, cum iuramento, promisit; Antequam tamen daret, Sacerdos ille, in quodam concursu, beneficium Parochiale, satis pingue obtinuit. Titius, hoc audito, ei promissos aureos, dare amplius nolebat, dum modo licet posset; Ideoque quæsit, an teneretur. Quæritur, an, ex vi promissionis, eos dare teneatur.

SUMMARIUM.

- 3 Promissio, mutatis circumstantiis, an obligat.
- 6 Ex se, nullum habet finem intrinsecum, quem respiciat.
- 7 Iuxta varios promittendi modos obligat vel non obligat.

RATIONES DVBITANDI.

QUONIAM, non solum in causas motiuas, sed etiam in conditiones, pluribus modis ferri potest voluntas conditionata; Ideo quæritur; An, quando fertur in plures, ita in eas feratur, ut qualibet earum deficiente, cesset statim ipsa intentio, ac voluntas, & consequenter etiam valor operationis ab eâ dependens; An vero adhuc intentio perseueret. Idemque dicendum est, quando circa eas, vel earum aliquam, contingit error; An, scilicet, illâ non subsistente, nec subsistat intentio; & consequenter nec libertas, nec valor operationis; An vero adhuc detur intentio, sicque operatio sit valida.

- 3 Titius igitur, ex vi promissionis teneri non videtur, ad aureos promissos Sacerdoti soluendos, *Coninch. de Sacr. d. 31. d. 1. R. P. Beati Lib. 1.*

num. 7. Azor. tom. 1. lib. 11. cap. 15. quest.

13. Syluester v. Potum. 2. quest. 8.

Primo: Quia cessante causa finali promissionis, cessat promissio; sed causa finalis promissionis, fuit Sacerdotis paupertas; ad hanc enim subleuandam, videtur Titius, eos aureos promississe; quod colligi etiam potest ex mutatione voluntatis, audita mutatione status Sacerdotis. Ergo, cessante Sacerdotis paupertate, cessauit etiam in Titio obligatio promissionis. Hæc autem, per beneficij Parochialis acquisitionem, cessauit.

Secundò: Quia Titius, quando, cum iuramento, Sacerdoti pecuniam promisit, intentionem habuit; se obligandi solum conditionatè, si esset pauper. Voluntas autem conditionata ad nihil obligat, nisi ponatur conditio. Sicut ergo Titius, ex vi promissionis, ad nihil fuisset obligatus, si Sacerdos, tempore promissionis, non fuisset verè, sed fictè pauper; ita neque obligatur, si desinat esse pauper.

NOTABILE.

ADuertendum est; Promissionem, ex se nullum habere finem specialem

lem intrinsecum, sicut habet eleemosyna, vel misericordia, quæ ad alienam misericordiam subleuandam essentialiter ordinatur, tanquam ad suum finem intrinsecum, ac motiuum formale; Sed fieri posse, propter hunc, vel illum finem, ad libitum Promittentis. Hinc autem fit primò, vt, in promissione, intentio promittendi, ac se obligandi, sit semper virtualiter conditionata; si causa mouens ad promittendum, subsistat; Quia illa causa, est motiuum formale specificatiuum talis promissionis. Secundò, vt eadem intentio, habere simul possit plura motiua formalia promittendi; quorum, vel omnia moueant per modum causæ finalis, vel aliqua per modum causæ finalis, aliqua verò per modum causæ impulsuæ. Hoc posito,

RESOLUTIO.

7 AD Casum respondetur; Titium, ad pecuniam Sacerdoti pauperi promittendam, moueri potuisse, vel à solâ paupertate, tanquam à causâ finali, & à Religione, siue Sacerdotio, tanquam à causâ impulsuâ; vel ab utroque tanquam à causâ finali; Et hoc rursus dupliciter; scilicet; Vel ab utroque, solùm tanquam à causâ adæquatâ, ac totali, ita vt singula motiua essent causæ partiales; vel à singulis tanquam à pluribus causis totalibus.

8 Si Titius motus fuit à solâ Paupertate principaliter, siue tanquam à causâ finali, & à Sacerdotio solum minus principaliter, & tanquam à causâ impulsuâ: Respondetur; cessasse in Titio promissionis obligationem, propter rationes superius assignatas; ideoque Titium ad nihil amplius teneri.

Si verò è contra, Titius principaliter motus est à Religione, vel Beneficentiâ, ratione Sacerdotij; minus verò principaliter à paupertate: tunc Respondetur; Non cessasse in Titio obligationem; Quia non cessauit causa finalis promissionis, sed solùm impulsuæ.

Si autem motus fuit ab utroque simul per modum vnius causæ adæquatæ: Respondetur; Etiam, in hoc casu, cessasse obligationem; Quia, alterutrâ causâ deficiente, cessauit iam causa motus, ac finalis: Non enim intentionem habuit aliter se obligandi, nisi illâ duplici causâ existente.

Si denique motus fuit à singulis tanquam à causis, ac motiuis totalibus; tunc Respondetur; obligationem non cessasse; Quia, cessante paupertate, non cessauit motiuum Religionis, siue Sacerdotij.

Si autem, de hac ipsâ intentione suâ dubitet Titius; tunc Respondetur; probabilius videri, quod obligatio non cessauerit. Tum quia in dubio, melior est conditio possidentis, & promissio possidet; certum enim est, quod fuerit facta, incertum verò, an cessauerit. Tum quia, in dubio, semper præsumitur pro actus perseverantia, sicut præsumitur pro eius valore. *L. quoties ff. de reb. dub. Præsertim in fauorabilibus, vt est in casu præsentis; c. cum dilecti: de donat.* Atque ita, præter Auctores superius citatos, sentire videntur, *Suarez. tom. 2. de relig. tract. de voto lib. 4. c. 18. num. 7. Sanch. lib. 1. matr. d. 4. num. 9. & lib. 10. matr. d. 9. num. 16. Molina tom. 1. de iust. tract. 2. d. 209. Less. lib. 2. de iust. c. 18. d. 17. num. 129. Nau. sum. c. 17. num. 107.*